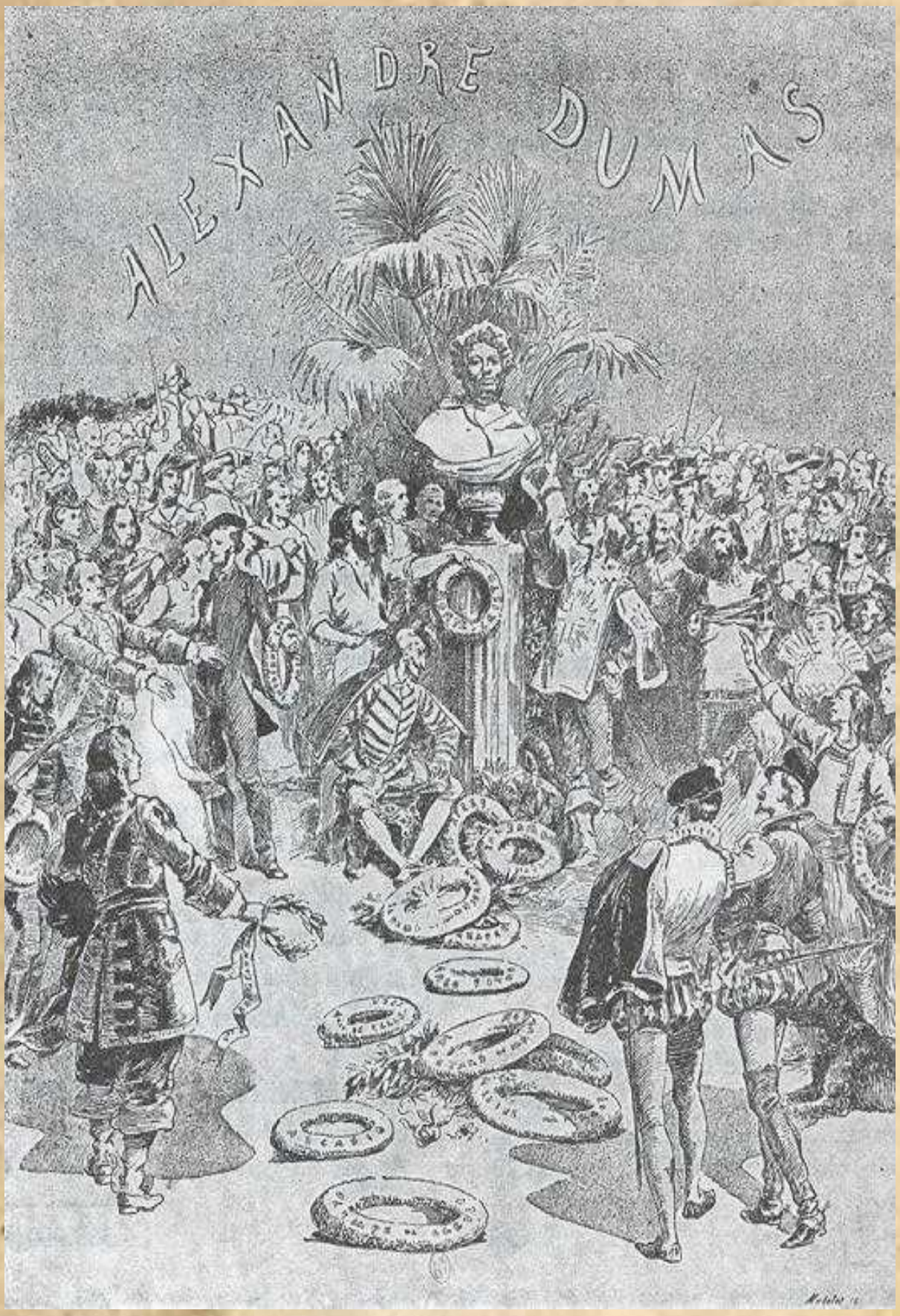
ALEXANDRE DUMAS

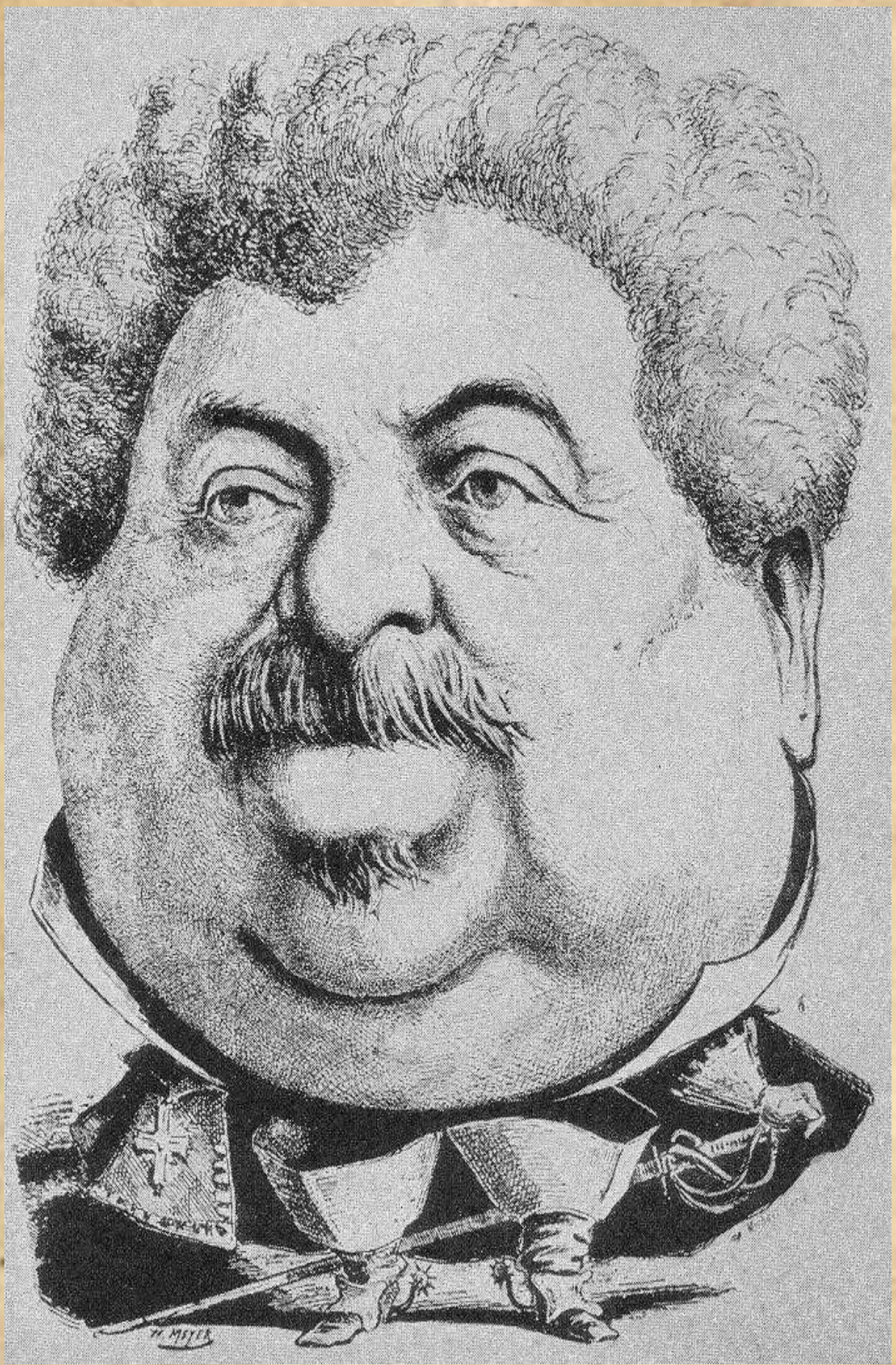

Alexandre Dumas

REGELE RODRIGO

Peste o jumătate sau trei sferturi de oră am urmat un debarcader îngust ca o panglică, cu marea la dreapta noastră si salinele la stânga. După această potecă îngustă, a urmat o curbă iar Europa s-a terminat, urma golful Cadiz pe care naviga una din acele nave cu vele mici albe ce semăna cu acelea pe care copii o trag cu o sârmă în bazinul de la Tuileries. La aproape o jumătate de milă de oras, o redută tăia digul. În curând, am părăsit coasta mării, i-am întors spatele, si ne-am trezit în fata Insulei Léon. Aveam Trocadéro la stânga noastră, si marile câmpii udate de Guadalète la dreapta.

Aici, în această câmpie, pe malurile acestui râu cu nume dulce a luptat regele Rodrigo în acea bătălie care a durat opt zile. Stii elegia poetică, nu-i asa, doamnă? Spania a fost învinsă ca Troia, a pierdut precum Italia, pentru dragostea unei femei. Numai tu stii că Homer, este tatăl Iliadei, cunoscut doar de Titus Livius, naratorul sau poate chiar inventatorul traditiei romane, în timp ce noi nu-l cunoastem pe autorul acestor romante fermecătoare care au popularizat chiar si în Franta numele lui Rodrigo, Don Julian si Cava. Si totusi, toate aceste nenorociri care l-au urmărit pe regele nefericit au fost prezise chiar în ziua când a deschis turnul lui Hercule. Da, doamnă, acest turn a lui Hercule, căruia i-am văzut ruinele în Toledo, a fost deschis de regele Rodrigo, acum o mie o sută treizeci si sapte ani, el a

crezut de a găsit comori dumnezeiesti, el nu a dat atentie acelor teribile cuvinte scrise pe perete: „Rege, nefericirea se va abate asupra ta dacă vei deschide acest turn; pedeapsa pentru regele ce va deschide turnul este aceea că Spania va fi trecută prin foc.”

Dar aceste cuvinte au fost citite cu neglijentă, pe un pilonul greu care închidea poarta de fier. Rodrigo a spart usa. În această cavitate sub o masă era o ladă metalică. Rodrigo a deschis lada. Dar, în loc de aur, el a găsit statuete vechi reprezentând figuri de oameni călare îmbrăcati în tinută de gală. Acesti oameni erau arabi. Ei aveau săbii agătate de gâtul lor si toti erau înarmati cu arbalete. Don Rodrigo, speriat, a părăsit turnul. Dar un vultur a coborât în spatele lui, se părea că vine din cer. El avea o făclie între ghiarele sale, un fulger s-a produs si turnul a luat foc. Don Rodrigo a interpretat gresit semnele, el a crezut că Dumnezeu i-a ordonat să lupte cu maurii din Africa. El a ridicat douăzeci si cinci de mii de cavaleri, i-a pus sub comanda Contelui Julian, si i-a trimis să cucerească Africa.

Dar expeditia a fost un esec; Contele Julian a pierdut două sute de vase, sute de galere cu vâsle, si toti oamenii lui, cu exceptia a patru mii. Contele Julian a avut o fiică. Numele ei era Dona Florinda. Dona Florinda era cea mai frumoasă din regat. Contele Julian a tinut-o ca pe o comoară. Ea nu iesit niciodată în lume, niciodată un bărbat, altul decât tatăl ei nu i-a văzut fata. Totusi tatăl său i-a permis să se plimbe peste tot într-o grădină umbrită de copaci înalti, ale căror frunze, când erau nemiscate, interceptau vederea ca o perdea.

Deci, în timp ce uraganul împrăstia flota tatălui său, Dona Florinda, care a crezut că el este învingătorul, Dona Florinda a coborât cu tovarăsele ei în grădină, si s-au asezat pe iarbă. Tovarăsele ei s-au culcat în jurul ei. Nebunaticele fete credeau că sunt departe de ochii tuturor. Atunci, Dona Florinda le-a propus să-si măsoare picioarele cu o panglică de mătase galbenă. Tovarăsele ei au început, apoi, după ce fiecare si-a luat măsura la

picior cu banda, Dona Florinda a luat banda si la rândul ei si l-a măsurat pe al ei. Si s-a întâmplat ca Dona Florinda să aibă un picior foarte fin si cel mai elegant. Toate au convenit aceasta.

Dar soarta a vrut ca o fereastră a palatului regal, în stil gotic, să aibă vedere în grădina contelui, si atunci a fost o pală de vânt. Asa că vântul a despărtit ramurile copacilor, si privirea arzătoare a regelui Roderigo a trecut prin frunzis. Regele nu mai văzuse niciodată o fata atât de drăgută si asa un picior. Abia a văzut aceasta si a simtit un foc mare, care i-a ars inima. A fost un foc mistuitor, cum nu s-a mai aflat în Spania. În aceeasi zi, el a trimis după fiica contelui. Rodrigo era rege, si când el dispune, toti trebuie să i se supună.

Dona Florinda a ascultat, si a mers la rege. „Trebuie să stii, draga mea Florinda, a spus el, că de când te-am văzut, eu sunt pe moarte: dacă vrei să-mi redai viata, atunci sceptrul si coroana mea sunt ale tale." Se spune că la început Florinda nu a spus nimic, si chiar a pretins a fi supărata. Dar la sfârsitul întrevederii, regele nu i-a cerut acordul, si toată Spania a fost pierdută, din capriciul lui Rodrigo si slăbiciunea Florindei. Si dacă vă întrebati cine a fost de vină, bărbatii vor spune că este Cava si femeile vor spune că Rodrigo. Dar nu trebuie să credem că Dona Florinda s-a pocăit, deoarece ea i-a scris tatălui ei să-i spună că nu-i vina ei, căci ea l-a respins, desigur, pe regele Rodrigo.

Atunci când bătrânul a citit, de rusine el s-a apucat cu ambele mâini de păr, si-a smuls firele din cap, si le-a aruncat în vânt, s-a întâmplat ca niste fire argintii să cadă pe icoana Fecioarei.

„Oh, strigă el, oh! Rege, care te-ai comportat ca un ticălos! Un nobil care au comis o faptă care a distrus nobletea mea, sunt surprins, mofturile absurde si lipsa de educatie a făcut posibil ce s-a întâmplat, pentru că un rege care trădează pe vasalul său este un trădător. Ah, Dumnezeule! aceasta

va ruina toată Spania, această lasitate a regele care a atentat la sângele meu: nevinovatul va plăti pentru vinovat, supusul pentru stăpân. Dacă as fi fost în puterea mea un alt mod de răzbunare mai putin teribil, pe acela l-as fi ales, dar nu am altul. Vai de voi, Don Rodrigo, al Spaniei, vai! Deci, să între africanii aici în Tarifa, care este a mea. Demisionez, jefuiti si ucideti aici pe domeniul meu, si tara mea. Nu voi spune că eu sunt mai lovit decât altii. Fatalitate, fie ce soarta va hotărî, zarurile au fost aruncate, si nimeni nu mă va opri. Ah, Dumnezeule! rege infam, indiferent ce vei face, vei pierde totul, jur, sceptrul, onoarea si viata, si dacă cerul este drept, vei fi dispretuit în vecii vecilor."

Si, de îndată ce el a spus asta, Contele Julian l-a chemat un bătrân scrib maur. Si el i-a dictat o scrisoare în limba spaniolă, care să fie tradusă în limba arabă. Apoi, odată ce a terminat scrisoarea, Contele Julian l-a ucis, astfel ca nimeni să nu stie ceea ce el a scris. Oh! a fost un mesaj de tristete pentru toată Spania, această scrisoare era adresată regelui si mai mult Contele Julian îi spunea regelui că dacă va fi nevoie, el, Contele Julian, ar preda Spania. Oh! Săraca Spania, Spania atât de faimoasă, si era drept să fie faimoasă! Oh! Cea mai minunată, mai frumoasă, cea mai iubită dintre tări, atât de perfectă în frumusete, atât de bogată în curaj, această Spanie, pentru crima regelui vostru, va trece sub dominatia maurilor! Dar nu încă Asturia. Asturia este tara celor viteji.

Dar Regele Don Rodrigo nu stia încă ce soartă îl asteaptă. El a strâns tot ce se putea strânge dintre cavaleri si vasali, si a plecat să se bată cu maurii. Dar Mauri erau numerosi, erau condusi de Tariq. Bătălia a durat opt zile. În a opta zi, inamicii au fost victorioşi, si soldatii lui Don Rodrigo au fugit în toate directiile. Rodrigo a părăsit câmpul de luptă, la rândul său. Acesta era foarte nefericit! Era singur, fără nici un prieten care să-l însotească. calul era atât de obosit încât abia putea merge. Împreuna cu stăpânul său, care i-a călăuzit pasii au plecat unde au văzut cu ochii. Regele, fără putere, si-a pierdut orice sentiment. El era, pe jumătate mort de sete si de foame. Acesta era demn de milă. Era atât de rusine de sângele poporului

său si de sângele dusmanii săi care strălucea ca un tăciune aprins. Armura sa care strălucea ca o bijuterie înainte de luptă, era cu totul afectată, sabia îi atârna în mână, ca un ferăstrău zimtat. Coiful său răsturnat peste cap, ascunzându-i fata lui umflată de oboseală si durere. El s-a urcat pe cel mai înalt deal, iar s-a uitat după frumoasa sa armată. Dar, frumoasa sa armată fugise în dezordine. Se uită după steagurile si flamurile sale. Dar, steagurile si flamurile sale au fost călcate în picioare si acoperite cu praf. El uită împrejur după căpitanii lui. Dar, toti căpitanii lui au fost uciși. El se uită la câmpie. Câmpia este pătată cu sânge, si sângele curgea în valuri care se vărsau în râu. Si trist si rusinat de ce vedea, el a spus în timp ce plângea:

„Ieri am fost rege al tuturor spaniolilor. Astăzi am nu mai am un singur oras. Ieri am avut sute de forturi si castele. Astăzi nu mai am nici unul. Astăzi, azi nu mai există nici măcar nu mai un crenel de turn care să însemne ceva pentru mine. Oh! nefericită a fost ziua, oh! nefericita a fost ziua în care m-am născut, de la nastere mea am fost rusinea Spaniei! Oh! a fost o zi fatală, a fost un moment fatal când am mostenit acest regat frumos, deoarece l-am pierdut într-o bătălie!"

Apoi, după ce el a spus acest lucru, l-a lovit pe Orelio cu pintenii, si Orelio, după o scurtă rezistentă, realiză dorinta stăpânului său, el o luă la fugă cu capul încă întors spre câmpul de luptă. Unul dintre căpitanii lui, pe nume Alcastras, l-a văzut fugind. El a era întins pe pământ cu sângele curgând din rănile lui, el s-a sculat, a făcut câtiva pasi spre stăpânul său, dar stăpânul său, purtat de Orelio a dispărut.
Alcastras a plecat apoi spre Toledo, unde era curtea, si s-a prezentat la Regină, desi era coplesit de faptul că aduce un mesaj negativ: „Doamnă, a spus el, deschizând usa, nu mai sunteti Regină. Nu aveti nici o putere, pentru că în opt zile de luptă ati pierdut statutul dumneavoastră, si pe Rodrigo însusi, l-am văzut fugind, grav rănit, si la această oră el trebuie să fie mort sau captiv."

Regina a lesinat pe tronul său, si a durat patru ore până si-a recăpătat cunostinta. Apoi, ea i-a poruncit lui Alcastras să spună lucrurile asa cum s-au întâmplat. Alcastras a povestit fără a omite nimic si ea a ascultat cu atentie. Si regina a spus: „Trebuie să fie asa, si nu am nici o îndoială, pentru că noaptea trecută am avut un vis rău. Am visat cum Don Rodrigo pleaca în grabă, cu fata furioasă si ochii rosii, pentru a merge si a răzbuna moartea nefericitul Sancho, si a venit înapoi însângerat si având corpul acoperit cu răni, înainta spre mine, trăgându-mă de brat, si spunându-mi plângând foarte tare:... „Adio, Regina mea, fii calmă. Plec. Maurii m-au înfrânt. Mauri au triumfat. Să nu ai grijă de a jeli moartea mea, nu ai nici grija regatului tău, a fost doar un vis, gândeste-te să găsesti un adăpost, pleacă cât mai departe posibil. Pleacă repede, du-te în muntii din Asturia, pentru că numai acolo vei fi în siguranță. Tot restul regatului este al maurilor."

Si în acest timp Spania plângea, spunând: „O, Rodrigo, Rodrigo, întoarce ochii pe mine, si vezi cum datorită infidelitătii tale eu sunt cea jefuită si trecută prin foc. Vezi sângele pierdut de soldatii tăi în luptă, soldatii vostri sunt copiii mei. Săracă Spanie, esti pierdută pentru un capriciu, pierdută pentru Cava! Pentru că eu nu mă numesc Florinda. Pe Florinda, eu o numesc Cava. Slava strămosilor tăi care s-a adunat în atât de multe secole, nu mai este; ai sacrificat-o pentru un moment de plăcere, pentru o plăcere ai sacrificat regatul tău, trupul si sufletul tău. Fericirea ta s-a sfârsit si necazurile tale încep. Săraca Spanie, e pierdută dintr-un capriciu pentru Cava!"

În timp ce Rodrigo fugea. El s-a refugiat în cei mai adânci munti pentru a nu fi găsit de către mauri, care l-au urmărit. El s-a întâlnit cu un cioban care îngrijea de turma lui, si el s-a apropiat de el, zicând: „Arată-mi, băiete, cea mai apropiată casă sau fermă unde mă pot odihni, pentru că eu sunt mort de epuizare." Păstorul a răspuns imediat: „Voi căutati în zadar domnule, aici nu există decât un schit, unde trăieste un pustnic care duce o

viată sfântă."

Regele a fost bucuros să audă că el si-ar putea sfârsi zilele lui alături de un pustnic, si a cerut păstorului ceva de mâncare. Ciobanul a tras traista sa în care avea pâinea lui si a împărtit pâinea cu Don Rodrigo, si o bucată de carne afumată, care din întâmplare o avea. Pâinea era neagră si săracă. Regele si-a amintit ce alimente a mâncat în alte momente, si lacrimile curgeau din ochii ei, fără a le sterge. Apoi, după ce a mâncat si regele s-a odihnit, el a întrebat de schit, păstorul l-a învătat calea pe care să se ducă, si regele i-a dat lantul de la gât si inelul lui. Bijuteriile aveau un mare pret si regele s-a simtit grozav.

Apoi, el a pornit si a ajuns la altar când soarele apunea. El a îngenuncheat imediat si s-a rugat. Apoi, a văzut pe pustnic, el a mers direct la el. Pustnicul l-au întrebat cine era si cum a ajuns acolo. Regele a răspuns: „Vai! Sunt Don Rodrigo, care a fost rege al Spaniei. Dumnezeu a luat regatul meu în ispăsire pentru păcatele mele. Eu am venit pentru pocăintă la tine, suportă prezenta mea, în numele lui Dumnezeu si a Fecioarei Maria."
Pustnicul a răspuns: „Desigur, ai ales calea cea bună pentru mântuirea ta, si Dumnezeu te va ierta."

Si asa zicând acestea, pustnicul a îngenuncheat, rugându-l pe Dumnezeu să-i dea o penitentă pentru ispăsirea păcatelor regelui. Apoi Dumnezeu i-a trimis o revelatie, Don Rodrigo să se închidă într-un mormânt cu un sarpe viu, si ca Rodrigo să trăiască cu acesta pentru a ispăsi greselile făcute. Pustnic, foarte fericit, a revenit la Don Rodrigo si îi spuse ceea ce Dumnezeu a poruncit. Rodrigo si a zis: „Voia lui Dumnezeu se va împlini."

Deci, el s-a închis într-un mormânt cu un sarpe lângă el. Si a treia zi pustnicul a mers să-l vadă. „Cum te simti cu partenerul tău?" l-a

întrebat el pe rege. „Până în acest moment, ea nu m-a atins, pentru că Dumnezeu probabil că nu doreste", a răspuns Rodrigo. „Dar roagă-te pentru mine, om sfânt, ca să mă atingă si să termin cu viata."

Pustnicul s-a rugat, si după trei zile s-au întors din nou. „Ei bine?" a întrebat el. „Ei bine!" a răspuns Rodrigo, „Dumnezeu a avut milă de mine, sarpele m-a muscat." Pustnicul l-a încurajat, si regele Rodrigo a murit de muscătura de sarpe.

Astfel, s-a sfârsit regele Rodrigo, care, după ce si-a ispăsit crima lui pe pământ, a mers direct la cer. Căci, doamnă, poemul este cântat încă de locuitorii din aceste câmpii frumoase prin care curge Guadalète si sunt străjuite de Xérès. Mă îndoiesc că într-o mie de ani si victoria francezilor în luptele de la Trocadéro nu au lăsat amintiri poetice.

Traducere de **L.V.** *dupã nuvela:*

LE ROI RODRIGUE

De Alexandre Dumas

Alexandre DUMAS,
Impressions de voyage :
De Paris . Cadix, 1847-1848.

Recueilli par Francis Lacassin dans
„Contes et lgendes des grands chemins”,
.dition .tablie et pr.par.e par
Francis Lacassin, Bartillat, 2000.

Note asupra versiunii în limba română:

1.- Rodrigo (în spaniolă și portugheză), Ludhriq, (în arabă), cunoscut ca și: Ruderic, Roderic, Roderik, Roderich, Roderick sau Rodrigue - a murit în 711 sau 712. El a fost un rege vizigot din Hispania pentru o scurtă perioadă între 710 și 712(711). El a rămas în legendă ca „ultimul rege al goților." În istorie de fapt el este o figură extrem de obscură despre care se poate spune puține lucruri cu certitudine, dar că el a condus o parte din Iberia și a fost învins și ucis de invadatori musulmani care au cucerit în curând cea mai mare parte a peninsulei. Văduva sa, Egilona se crede că s-a căsătorit Abd al-Aziz zis Musa, care a fost ulterior asasinat.

2.- Printre legendele cele mai vechi din Hispania, una din cele mai cunoscute este cea a Contelui Julian, care, pentru a răzbuna violul (sau aventura) fiicei sale Florinda (devenită mai târziu Cava Rumia sau Dona Cava), în timp ce tânăra se afla la școala din palatul lui Rodrigo. Se presupune că Julian i-a împrumutat maurului Tariq navele necesare pentru lansarea unei invazii.

Adevărul este că acești arabi posedau deja suficiente forțe navale în Marea Mediterană de vest fiind atestate de activitățile lor împotriva Insulele Baleare. În timp ce violul (și numele fiicei sale) sunt universal ignorate, Contele Julian în istoria arabă a fost identificat cu un nord-african catolic pe nume Urban, care apare în Cronica de la 754. Acest Urban l-a însoțit pe Musa printre strâmtori. Urban poate fi Julian din legendă, dar mai probabil Julian este legenda lui Urban. În conformitate cu o interpretare a legendei Urban-Julian, el a fost un guvernator bizantin în Ceuta, care s-a alăturat arabilor la un raid pe coastele de sud a Iberiei în 710 cu Tariq.

Thomas F. Glick a sugerat că numele de Tariq (Tarif) reprezintă baza etimologică a orașului Tarifa.

3.- Printre alte legende care circulă despre lupta de la Guadalete este aceea că Rodrigo a sosit pe câmpul de luptă într-un car tras de opt catâri albi. În ceea ce privește cuceririle sale, legenda camerei închise din Toledo ("La Maison fermee de Tolede") și masa (sau covor, în funcție de traducere) lui Solomon, care Abd al-Hakam o invocă a fost, de asemenea, descoperită în Toledo. Sandala de aur a lui Rodrigo ar fi fost recuperată din râu Guadalete.

Scriitorul și istoricul militar american Henry Coppee, sec. al XIX-lea, a scris o istorie a cuceririlor care încorporează și repovestește multe legende.

4.- Legenda lui Rodrigo și Florindei a inspirat și un cântec de petrecere, Rodrigo vous avez grav., cam deocheat, cu o circulație chiar mai mare decât celebrul Chevaliers de la table ronde, în taberele studențești de pe țărmul Mediteranei.

5.- În final autorul face referire la Bătălia de la Trocadero, localitate în sudul Spaniei, cu o cetate deținută de forțele liberale spaniole, care a fost luată de către trupele franceze conduse de regele Carol al X-lea, în 1823. Bătălia a fost comemorată prin denumirea unei piețe din Paris, în Place du Trocadero, și ridicarea unui monument în această piață. Bătălia de la Trocadero a dat naștere la o varietate de localuri care-i poartă numele în întreaga lume.